

Sygn. akt III Ca 1826/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w G. III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion - Hajduk

Sędziowie: Sądu Okręgowego Marcin Rak

Sądu Okręgowego Roman T.

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2019 r. w G.

na rozprawie

sprawy z powództwa T. P.

przeciwko MetLife Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 14 sierpnia 2018 r., sygn. akt I C 1451/17

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od powódki na rzecz pozwanej 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Marcin Rak

Sygn. akt III Ca 1826/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 14 sierpnia 2018r. Sąd Rejonowy w G. oddalił powództwo o zasądzenie na jej rzecz 33 278,26ł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 marca 2017r. i zasądził od powódki T. P. na rzecz pozwanej MetLife Towarzystwu (...) Spółki Akcyjnej w W. 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że 25 czerwca 2007r. powódka w dniu 21 grudnia 2013r. zawarła z poprzednikiem prawnym pozwanej (...) L. Towarzystwem (...) S.A. w W. umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym potwierdzona polisą nr (...). Suma ubezpieczenia z tytułu śmierci i z tytułu trwałego inwalidztwa NW wynosiła po 150 000zł.

Składka z opłatą stałą wynosiła 50 060 zł. Miesięczny koszt ubezpieczenia z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków miał być potrącany z rachunku zgodnie z OWU i wynosił 62,48 zł miesięcznie. Wybrano Fundusz (...) Akcji, składka w 100 % miała zostać przekazana na wybrany fundusz. Liczba jednostek po potrąceniach zgodnie z OWU wyniosła (...). (...). Zawierając umowę, powódka podpisała oświadczenie, że jest świadoma, że zawarcie umowy nie gwarantuje zysków, wartość rachunku może wzrastać, bądź spadać w zależności od wyników inwestycyjnych wybranego programu inwestycyjnego. Otrzymała i zapoznała się z ogólnymi warunkami ubezpieczenia, Tabelą (...) Zmiennych, Regulaminem Programów (...) i Tabelą Świadczeń. Zgodnie z art. 5 OWU odstąpienie od umowy może nastąpić na pisemny wniosek ubezpieczającego w terminie 30 dni od daty jej zawarcia, w takim przypadku Towarzystwo wypłaci ubezpieczającemu wartość rachunku obliczoną w oparciu o ceny sprzedaży jednostek obowiązującą w dniu realizacji wniosku o odstąpienie od umowy i opłatę stałą. Zgodnie z art. 18 ust. 1 OWU składka płatna jest jednorazowa z góry za cały okres ubezpieczenia, zgodnie z ust. 4 składka inwestowana jest przekazana na rachunek pod warunkiem jej opłacenia, zaś zgodnie z art. 20 OWU rachunek może być całkowicie wykupiony pod warunkiem dostarczenia przez ubezpieczającego pisemnego wniosku do Biura Głównego Towarzystwa. Kwota, jaka zostanie wypłacona nosi nazwę wartości wykupu netto i będzie pomniejszona o wielkość procentową wskazaną w tabeli potrącenia wartości wykupu zgodnie z limitami określonymi w Tabeli (...) Zmiennych. Zgodnie z tabelą potrąceń z wartości wykupu wysokość procentowa potrąceń przy wykupie w okresie trwania pierwszego roku wynosiła 5 %, zaś powyżej 2 lat 0 %.

Przed zawarciem umowy powódka spotkała się z agentem ubezpieczeniowym, wskazała, że celem umowy jest zgromadzenie dodatkowych środków pieniężnych i zdecydowała się zainwestować kwotę 50 000 zł. Poinformowano ją, że w przypadku rozwiązania umowy w pierwszym roku jej trwania może ponieść stratę. Po zawarciu umowy nastąpiła alokacja składki regularnej na fundusz (...) Akcji. Co miesiąc pobierano koszt ubezpieczenia w kwocie 62,48 zł, co powodowało comiesięczne zmniejszanie się ilości jednostek uczestnictwa. W miesiącach gdy wartość rachunku spadała poniżej 20 000 zł pobierano opłatę administracyjną w wysokości 10 zł miesięcznie. Ostatecznie na dzień 25 września 2014 roku to jest na dzień wykupu jednostek ich liczba wynosiła 847, (...), wartość rachunku wynosiła 16 951,25 zł. 19 września 2014 powódka wystąpiła do pozwanego o wykup - rozwiązanie umowy, co nastąpiło 25 września 2014 roku. Powódce wypłacono 16 781,74 zł, wówczas wartość jednostki uczestnictwa netto wynosiła 20,01 zł, pomniejszono ją o 1 %. Sąd uznał powództwo za nieuzasadnione. Powódka podnosiła, że umowa jest nieważna z uwagi na stosowanie przez pozwanego nieuczciwych praktyk rynkowych przez wprowadzenie powódki w błąd. Powódka dysponowała dokumentami stanowiącymi integralną częścią umowy ubezpieczenia, gdzie w sposób jasny określono wysokość pobieranych opłat, podpisała oświadczenie, iż taką wiedzę uzyskała, dlatego sąd stwierdził, iż nie sposób uznać, by powódkę wprowadzono w błąd zarówno co do istnienia i wysokości opłat związanych z umową jak i co do możliwości poniesienia straty, a zatem nie doszło do zastosowania w stosunku do niej nieuczciwych praktyk rynkowych.

Sąd Rejonowy uznał, że opłaty naliczone w czasie trwania umowy nie były nadmiernie czy też określone w sposób uniemożliwiający powódce ich wyliczenie. Opłata za ryzyko ubezpieczeniowe oraz opłata administracyjna były wskazane kwotowo bez konieczności obliczania, także opłata związana z umorzeniem jednostek uczestnictwa, która stanowiła 1 % wartości jednostek, nie była ani wygórowana ani trudna do obliczenia.

Powódka podniosła, że umowa jest nieważna z uwagi na to, że jej zawarcie miało na celu obejście prawa to jest ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych, ponieważ zawarta umowa nie miała wiele wspólnego z umową ubezpieczenia na życie. Zarzut ten Sąd I instancji uznał za chybiony, albowiem umowa ta ma charakter mieszany z elementami klasycznego modelu umowy ubezpieczenia na życie i postanowieniami charakterystycznymi dla umów, których celem jest inwestowanie kapitału. Ubezpieczenie na życie ma jednak charakter symboliczny, a dominuje aspekt kapitałowy. Cel umowy zakłada istnienie długotrwałego stabilnego stosunku prawnego łączącego strony w celu zgromadzenia jak najwyższego kapitału i wygenerowania możliwie najlepszego efektu ekonomicznego dla ubezpieczającego, co zapewnia także ubezpieczycielowi określone korzyści. Zeznania powódki również potwierdzają, iż taki był cel zawarcia przed nią umowy. Wynika z nich, że celem powódki także było osiągnięcie zysków. Zarówno ustawa o działalności ubezpieczeniowej jak i obecnie obowiązująca

ustawa z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji przewidują możliwość zawierania takich umów jak umowa zawarta z powódką. Sąd stwierdził brak przesłanek do uznania nieważności tej umowy, a także uznania za bezskuteczne art. 18 ust. 1 i 20 OWU oraz art. 5 regulaminu ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych i pkt 2 tabeli elementów zmiennych. Sąd Rejonowy stwierdził, iż dokumenty te w sposób jasny przedstawiały zasady obliczania zakupu jednostek dla ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, a także stałe opłaty administracyjne i za ryzyko ubezpieczeniowe. Sąd w oparciu o art. 385¹ § 1 k.c. nie uznał tych postanowień za niedozwolone. Pozwany przewidział skomplikowany sposób wyliczenia świadczenia wykupu w myśl art. 20 OWU. Po upływie 2 lat trwania umowy rozwiązanie umowy nie skutkowało żadnym dodatkowym obciążeniem, a powódka rozwiązała umowę znacznie później i żadne potrącenie wartości wykupu nie zostało w jej przypadku zastosowane. Co do opłaty administracyjnej wynoszącej 10 zł miesięcznie w przypadku wartości rachunku równej lub mniejszej niż 20 000 zł, Sąd ocenił iż operacje na rachunku umowy zostały dokonane w sposób prawidłowy, a opłata była nieznaczna i łatwa do ustalenia dla przeciętnego konsumenta. Tym samym Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany nie dopuścił się naruszenia przepisów prawa czy też zasad współżycia społecznego i dobrych i obyczajów, a wskazane przez powódkę zapisy nie stanowią klauzul abuzywnych.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje.

Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, co mogło mieć wpływ na treść wydanego wyroku, tj.

- art. 12 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 4 ust. 1, 2 i 5, art. 5 i 6 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, art. 4, 5 i 6 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, art. 13 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, art. 58 k.c. w zw. z art. 69, 74b, 75 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, art. 353¹ § 1 k.c. w zw. z art. 58 k.c. i art. 385¹ § 1 i art. 385² k.c. przez ich niezastosowanie i niestwierdzenie nieważności umowy z powodu wprowadzeniu powódki w błąd i niepoinformowaniu jej o rodzajach funduszy i ryzyku, o kosztach związanych z zawarciem umowy, uznaniu, że na podstawie OWU jest możliwe określenie w jaki sposób pozwany dokonywał wyceny jednostek uczestnictwa a także ze względu na nieuczciwe praktyki pozwanego, sprzeczne z dobrymi obyczajami, zawarcie umowy w celu obejścia przepisów prawa, sprzeczność umowy z zasadami współżycia społecznego,

Zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, co mogło mieć wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodu i uznanie, że powódka została należycie poinformowana o rodzajach funduszy, na które mają być inwestowane jej środki, że może stracić na inwestycji i kosztach związanych z zawarciem umowy, a pobrane opłaty nie były rażąco wygórowane.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem drugiej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była niezasadniona.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny przedmiotowej sprawy i również w sposób prawidłowy ocenił także zgromadzony materiał dowodowy, które to ustalenia i ocenę prawną Sąd Okręgowy w całości podziela i uznaje za własną.

Nadto należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena ta musi być zgodna z zasadami logiki, doświadczenia życiowego oraz uwzględniać całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony

o innej doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (porównaj w tym zakresie orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998r., wydane w sprawie o sygn. akt II CKN 4/98). Dopiero tak przeprowadzona ocena dowodów z zachowaniem ww. reguł mieści się w granicach wyznaczonych przez zasadę swobodnej oceny dowodów zamieszczoną w art. 233 § 1 k.p.c.

Odnosząc się natomiast do zarzutów apelacji to generalnie należy stwierdzić, że były one nieuzasadnione i stanowią polemikę z prawidłowymi ustaleniami i oceną Sądu Rejonowego.

W całokształcie okoliczności faktycznych niniejszej sprawy nie można dopatrzeć się naruszenia prawa materialnego, a to art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385² k.c., tj. abuzywności zapisów przedmiotowej umowy dotyczących świadczenia o wykup i kosztów związanych z zawartą umową jak i nieważności umowy na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przepisy dające możliwość uznawania w granicach przesłanek określonych tymi przepisami, klauzul umownych za niedozwolone mają na celu ochronę konsumenta jako słabszej strony stosunku prawnego. Nie oznacza to jednak, że konsument jest bezwzględnie chroniony i nie ma obowiązku działania w granicach rzetelności kontraktowej. Powódka jako niedozwolone zakwestionowała klauzule dotyczące wysokości wykupu świadczenia określone w umowie, podczas gdy za zainwestowane przez nią środki zgodnie z umową zakupiono jednostki uczestnictwa w funduszu kapitałowym, a po rozwiązaniu umowy wypłacono powódce kwotę stanowiącą równowartość posiadanych przez nią na dzień rozwiązania umowy jednostek uczestnictwa wynikającą z aktualnego kursu giełdowego. Nie dokonano żadnych potrąceń, poza opłatami pobieranymi zgodnie z OWU w trakcie trwania umowy, których nie można uznać za wygórowane. W tym zakresie a także co do okoliczności należytego poinformowania powódki o wysokości opłat ich charakteru i wysokości Sąd odwoławczy również podziela stanowisko Sądu I instancji, nie ma więc konieczności ponawiania tej argumentacji.

Mając powyższe Sąd Okręgowy uznał orzeczenie Sądu Rejonowego jest prawidłowe i apelację powódki jako nieuzasadnioną oddalił na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli przepisu art. 98 § 1 i 2 k.p.c. ***w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.)***

SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Marcin Rak